

**Natuurwaardeninventarisatie
bestemmingsplan Buitengebied Abcoude**

BügelHajema

Plek voor ideeën

**Natuurwaardeninventarisatie
bestemmingsplan Buitengebied Abcoude**

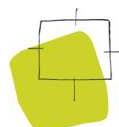
Inhoud

Rapport en bijlagen

29 juli 2009

Projectnummer 002.00.01.20.11

Ideeën voor een plek

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
2	Gebiedsbescherming	9
2.1	Natuurbeschermingswet 1998	9
2.1.1	Inventarisatie beschermde gebieden	10
2.1.2	Voorwaarden en consequenties voor het bestemmingsplan	14
2.2	Ecologische Hoofdstructuur	17
2.2.1	Inventarisatie EHS-natuur	18
2.2.2	Voorwaarden en consequenties voor het bestemmingsplan	20
3	Soortenbescherming	21
3.1	Flora- en faunawet	21
3.2	Ecostructuuronderzoek	22
3.3	Inventarisatie ecosoorten	24
3.3.1	Vaatplanten	24
3.3.2	Zoogdieren - vleermuizen	25
3.3.3	Zoogdieren-overig	28
3.3.4	Vogels	29
3.3.5	Amfibieën	31
3.3.6	Reptielen	33
3.3.7	Vissen	33
3.3.8	Dagvlinders	35
3.3.9	Libellen	35
3.3.10	Overige ongewervelden	36
3.3.11	Overzicht ecostructuursoorten	36
3.4	Ecostructuurzone	37
3.5	Voorwaarden en consequenties voor het bestemmingsplan	38

Bijlagen

Inleiding

De raad van de gemeente Abcoude heeft besloten het college van burgemeester en wethouders te machtigen tot de voorbereidingen voor een integrale herziening van het bestemmingsplan Buitengebied. Omdat de Europese en nationale natuurwetgeving, het rijksnatuurbeleid en het provinciaal natuurbeleid consequenties kunnen hebben voor het nieuwe bestemmingsplan is besloten om deze consequenties voor het buitengebied van de gemeente Abcoude te onderzoeken.

DOEL ONDERZOEK

In voorliggend onderzoeksrapport is voor het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Abcoude aangegeven welke beschermde natuurwaarden aanwezig zijn. Daarnaast is aangegeven welke voorwaarden in het bestemmingsplan kunnen worden opgenomen om te voorkomen dat het bestemmingsplan leidt tot schade aan natuurwaarden die op basis van de wetgeving niet wordt toegestaan. Het onderzoek is in opdracht van de gemeente Abcoude uitgevoerd door BügelHajema Adviseurs B.V.

LEESWIJZER

Het natuurwaardenonderzoek behandelt zowel de gebiedsbescherming als de soortenbescherming. Hoofdstuk 2 gaat in op de relevante wet- en regelgeving met betrekking tot de gebiedsbescherming. Hoofdstuk 3 gaat in op de soortenbescherming, waarbij tevens de belangrijkste natuurwaarden van het buitengebied en de kwetsbaarheid behandeld wordt.

G e b i e d s b e s c h e r - m i n g

De gebiedsbescherming betreft de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur uit de Nota Ruimte (Regeringsbeslissing 2006) en het Streekplan Utrecht 2005-2015. Hierna worden beide beschermingsregimes afzonderlijk behandeld.

2.1

Natuurbeschermingswet 1998

In oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 van kracht geworden. De Natuurbeschermingswet 1998 is gericht op de bescherming van gebieden ten behoeve van de daar voorkomende soorten en habitatten (kwalificerende waarden of instandhoudingsdoelstellingen).

De Natuurbeschermingswet 1998 kent drie verschillende typen beschermde gebieden. Hieronder worden deze verschillende typen benoemd:

TYPEN GEBIEDEN

- **Natura 2000-gebieden**
Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden binnen de Europese Unie. Natura 2000-gebieden betreffen gebieden die zijn of nog moeten worden aangewezen op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn. Voorheen werden ze ook wel speciale beschermingszones genoemd.
- **Beschermde Natuurmonumenten**
Al onder de Natuurbeschermingswet 1967 werden natuurgebieden beschermd door het aanwijzen van Staats- en Beschermde Natuurmonumenten. Met de inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998 is het onderscheid tussen Staats- en Beschermde Natuurmonumenten vervallen; beide worden nu Beschermde Natuurmonumenten genoemd. Daarnaast komen de (delen van) Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden te vervallen. De instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied zullen wel mede betrekking hebben op de waarden die beschermd werden door het Natuurmonument.
- **Overige gebieden**
Gebieden die de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aanwijst ter uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen, zoals Wetlands. Nederland heeft alle aangewezen Wetlands ook aangewezen onder de Vogelrichtlijn.

AANTASTING Voor ingrepen in of in de omgeving van een beschermd gebied wordt via een voortoets onderzocht of de ingreep (significant) negatieve effecten kan hebben. Op basis hiervan moet door middel van een vooroverleg tussen het bevoegd gezag en de initiatiefnemer worden ingeschat of met wetenschappelijke zekerheid kan worden gesteld dat de ingreep geen negatieve effecten kan hebben. Wanneer geen wetenschappelijke zekerheid bestaat dat er geen significant negatieve effecten zijn, moet een passende beoordeling worden uitgevoerd. Wanneer er mogelijk negatieve effecten zijn die zeker geen significant negatieve effecten zijn, moet een verslechterings- en verstoringstoets worden uitgevoerd. Voor beide toetsen moet de initiatiefnemer de gegevens aanleveren in de vorm van een Natuurbeschermingswetrapport. Het bevoegd gezag toetst deze rapportage in een aanvraagprocedure voor een Natuurbeschermingswetvergunning van de initiatiefnemer. Wanneer er geen effecten worden verwacht, kan het bevoegd gezag daarover een verklaring afgeven. Bevoegd gezag is bijna altijd het college van Gedeputeerde Staten van de betreffende provincie waarin het beschermde gebied voor het grootste deel ligt. Bij grensoverschrijdende gebieden of (inter)nationale belangen is dat de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

EFFECTEN De omvang van de effecten wordt getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende beschermde gebied. Deze doelstellingen zijn of worden opgenomen in de aanwijzingsbesluiten en de beheersplannen. In het aanwijzingsbesluit van een Natura 2000-gebied staat vanwege welke soorten en habitatten en om welke reden het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen van een gebied mogen niet worden geschaad. Deze aanwijzingsbesluiten zijn ten tijde van het schrijven van dit rapport voor slechts drie Natura 2000-gebieden gereed. Voor de overige gebieden zijn ze niet of alleen in concept klaar en nog niet van kracht. Voorlopig wordt daarom, voor het overgrote deel van de gebieden, getoetst aan de bestaande gebiedsdocumenten.

2.1.1

Inventarisatie beschermde gebieden

Binnen de gemeente Abcoude zijn enkele beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingwet 1998 aanwezig. In het westen van gemeente Abcoude ligt Het Natura 2000-gebied Botshol. Verder liggen er twee Beschermde Natuurmonumenten binnen het plangebied; Oeverlanden Winkel en Oeverlanden Gein.

Het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen ligt tenminste één kilometer buiten het plangebied, ten oosten van het Amsterdam-Rijnkanaal.

Natura 2000 gebieden

Botshol

Het Natura 2000-gebied Botshol is vooralsnog alleen aangemeld als habitatrictlijngebied. Het ontwerpbesluit voor het Natura 2000-gebied heeft van 11 september tot en met 22 oktober 2008 (derde tranche) ter inzage gelegen. Zowel op formeel aangewezen gebieden als op bij de Europese Commissie aangemelde gebieden zijn rechtsgevolgen van toepassing op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 (art. 19d e.v.) of de Habitatrictlijn (artikel 6, directe werking of richtlijnconforme toepassing). De informatie aangaande begrenzing, soorten en habitattypen met betrekking tot de aanwijzingen (Vogelrichtlijn) en aanmeldingen (Habitatrictlijn) zoals vermeld in de gebieden-database (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>) blijft daarom van kracht totdat de betreffende Natura 2000-aanwijzingen definitief zijn. Hierbij wordt erop gewezen dat blijkens een uitspraak van de Afdeling Bestuursrecht-spraak van de Raad van State daarnaast ook rekening dient te worden gehouden met voorgenomen gebiedsuitbreidingen (en mogelijk ook bepaalde andere wijzigingen) zoals opgenomen in de ontwerpbesluiten.

De Botshol is een oud laagveenverlandingsgebied met een groot aandeel water. Het is een complex van ondiepe plassen met een gemiddelde diepte van 1,5 m met legakkers en eilanden. Door de vormingsgeschiedenis van het oorspronkelijke veen is het gebied steeds beïnvloed geweest door een hoge basenrijkdom, terwijl de verlanding na de vervening in enigszins brak water heeft plaatsgevonden. In het gebied komen daardoor onder meer galigaanmoerassen en kranwierwateren voor. Verder bestaat het gebied uit ruigten, moerassen, blauwgraslanden en veenmosrietland.

GEBIEDSBESCHRIJVING

De aanwijzing van het gebied als Habitatrictlijngebied heeft betrekking op de volgende Habitattypen, Habitatrictlijnsoorten, en complementaire soorten.

Habitattypen

H3140 Kranwierenwateren.

H3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden.

H6410 Blauwgraslanden.

H6430 Ruigten en zomen.

H7140 Overgangs- en trilvenen.

H7210 Galigaanmoerassen.

Habitatrictlijnsoorten

H1134 Bittervoorn.

H1149 Kleine modderkruiper.

H1163 Rivierdonderpad.

H1318 Meervleermuis.

Complementaire soorten

A197 Zwarte stern (broedvogel).

A292 Snor (broedvogel).

Oostelijke vechtplassen

Het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen is aangewezen als vogelrichtlijngebied en voortsnog alleen aangemeld als Habitatrictlijngebied. Het ontwerpbesluit voor het Natura 2000-gebied heeft van 11 september tot en met 22 oktober 2008 (derde tranche) ter inzage gelegen. Zowel op formeel aangewezen gebieden als op bij de Europese Commissie aangemelde gebieden zijn rechtsgevolgen van toepassing op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 (art. 19d e.v.) of de Habitatrictlijn (artikel 6, directe werking of richtlijnconforme toepassing). De informatie aangaande begrenzing, soorten en habitattypen met betrekking tot de aanwijzingen (Vogelrichtlijn) en aanmeldingen (Habitatrictlijn) zoals vermeld in de gebiedendatabase (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>) blijft daarom van kracht totdat de betreffende Natura 2000-aanwijzingen definitief zijn. Hierbij wordt erop gewezen dat blijkens een uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State daarnaast ook rekening dient te worden gehouden met voorgenomen gebiedsuitbreidingen (en mogelijk ook bepaalde andere wijzigingen) zoals opgenomen in de ontwerpbesluiten.

GEBIEDSBESCHRIJVING

De Oostelijke Vechtplassen bestaat uit een reeks van laagveengebieden tussen de Vecht en de oostrand van Utrechtse heuvelrug. In het gebied bevinden zich door turfwinning ontstane meren en plassen, meest met een zandondergrond, sommige aanzienlijk verdiept door zandwinning. De combinatie van rivierinvloeden en invloeden van het watersysteem van de zandgronden heeft een rijke schakering van typen van moeras en moerasvegetaties doen ontstaan. In het gebied zijn twee belangrijke gradiënten te onderscheiden: van noord naar zuid loopt een gradiënt van meer gesloten gebied (bos) naar meer open landschap (grasland, trilveen en rietland), terwijl van west naar oost een gradiënt is te zien van toenemende kwel (in petgaten en trilvenen). Belangrijk broedgebied voor broedvogels van rietmoerassen (roerdomp, purperreiger) en zeer belangrijk voor broedvogels van moerassen met veel waterriet en lange oeverlijnen (woudaap, grote karekiet). Ook van enig belang als broedgebied voor enkele andere moeras- en watervogels (porseleinhoen, zwarte stern, ijsvogel).

De aanwijzing van het gebied als Natura 2000 heeft betrekking op de volgende Habitattypen, Habitatrictlijnsoorten en Vogelrichtlijnsoorten.

Habitattypen

H3140 Kranswierwateren.

H3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden.

H4010 Vochtige heiden.

H6410 Blauwgraslanden.

H7140 Overgangs-en trilveen.

H7210 Galigaanmoerassen.

H91D0 Hoogveenbossen.

Habitatrichtlijnsoorten

H1042 Gevlekte witsnuitlibel.

H1082 Gestreepte waterroofkever.

H1134 Bittervoorn.

H1149 Kleine modderkruiper.

H1163 Rivierdonderpad.

H1318 Meervleermuis.

H1340 Noordse woelmuis.

H1903 Groenknolorchis.

Vogelrichtlijnsoorten

(b: broedvogel en n: niet broedvogel)

A021 Roerdomp - b

A022 Woudaap - b

A029 Purperreiger - b

A041 Kolgans - n

A043 Grauwe gans - n

A050 Smient - n

A051 Krakeend - n

A056 Slobeend - n

A059 Tafeleend - n

A068 Nonnetje - n

A119 Porseleinhoen - b

A197 Zwarte stern - b

A229 IJsvogel - b

A292 Snor - b

A298 Grote karekiet - b

Beschermde Natuurmonumenten

Oeverlanden van het Gein, de Aa en de Angstel

Het beschermd natuurmonument Oeverlanden van het Gein, de Aa en de Angstel wordt gevormd door oeverlanden, die onderdeel uitmaken van het landschap van de veenstromen het Gein, de Aa en de Angstel. Dit natuurmonument is aangewezen in augustus 1993 en valt onder de natuurbeschermingswet 1998. In de oeverlanden van het Gein komen veel verschillende vegetatietype voor als droog en nat grasland, ruigtevegetatie, rietzomen en (elzen)broekbosclementen. Soorten als dotterbloem, watergentiaan fijne wateranonkel kunnen hier worden aangetroffen. Door de rust in het natuurmonument zijn de gebieden van belang voor broed- en trekvogels. Ook kunnen de gebieden een belangrijke rol spelen als migratieroute en als nestel- en foerageergebied voor zoogdieren, amfibieën en insecten (met name dagvlinders en libellen).

Oeverlanden van Winkel

Het beschermd natuurmonument Oeverlanden van Winkel wordt gevormd door meerdere terreinen gelegen langs het veenriviertje de Winkel. Dit natuurmonument is aangewezen in februari 1992 en valt onder de natuurbeschermingswet 1998.

De oeverlanden van Winkel bestaan uit extensief beheerde gras- en hooilanden en moerassige terreinen, waaronder rietvelden met plaatselijk houtgewas. In

deze gebieden komt het tegenwoordig zeldzaam dotter- en moerasspireaverbond voor. In dit vegetatietype komen kenmerkende soorten als rietorchis, moeraslathyrus en grote ratelaar voor. Het gebied is ook van betekenis voor moerasvogels, amfibieën, insecten als libellen en vlinders, evenals voor kleine zoogdieren.

2.1.2

Voorwaarden en consequenties voor het bestemmingsplan

Voor de beschrijving van de effecten van het bestemmingsplan op de beschermde gebieden is onder andere gebruikgemaakt van de website De effectenindicator¹. De resultaten zijn weergegeven in tabel A en B.

Tabel A. Resultaten Effectenindicator Natura 2000 gebied Botshol.

Storingsfactor																				
	oppervlakte verlies	versnippering	verzuring	vermesting	verzoeting	verzilting	verontreiniging	verdroging	vernatting	verandering stroomsnelheid	Verandering overstromingsfrequentie	Verandering substraat dynamiek	verstoring door geluid	verstoring door licht	verstoring door trilling	optische verstoring	Verstoring door mechanische effecten	verandering van populatiedynamiek	Bewuste verandering soortensamenstelling	
Kranswierwateren	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	niet gevoelig	niet gevoelig	niet gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	
Meren met krabbenscheer	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	niet gevoelig	niet gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	niet gevoelig	niet gevoelig	niet gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	
Blauwgraslanden	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	niet gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	
Ruigten en zomen	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	niet gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	
Overgangs- en trilvenen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	niet gevoelig	n.v.t.	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	
*Galigaanmoerassen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	niet gevoelig	n.v.t.	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	
Bittervoorn	zeer gevoelig	zeer gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	niet gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	gevoelig	...	...	...	...	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	
Kleine modderkruiper	zeer gevoelig	zeer gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	niet gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	...	...	...	...	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	
Meervleermuis	gevoelig	zeer gevoelig	niet gevoelig	zeer gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	...	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	...	gevoelig	gevoelig	
Rivierdonderpad	zeer gevoelig	zeer gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	niet gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	...	...	...	...	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	
Snor (broedvogel)	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	niet gevoelig	...	gevoelig	niet gevoelig
Zwarte Stern (broedvogel)	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	

zeer gevoelig   gevoelig   niet gevoelig   n.v.t.   ...onbekend

¹ De effectenindicator is een hulpmiddel voor initiatiefnemers, vergunningverleners en planmakers die te maken krijgen met activiteiten in of nabij Natura 2000-gebieden. De effectenindicator is een instrument waarmee mogelijke schadelijke effecten ten gevolge van de activiteit en plannen kunnen worden verkend. De effectenindicator geeft informatie over de gevoeligheid van soorten en habitattypen voor de meest voorkomende storende factoren. Deze informatie is generiek: om vast te stellen of een activiteit in praktijk schadelijk is, moet vervolgonderzoek plaatsvinden.

Tabel B. Resultaten Effectenindicator Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen.

Storingsfactor	oppervlakte verlies	versnippering	verzuring	vermesting	verzoeting	verzilting	verontreiniging	verdroging	vermatting	verandering stroomsnelheid	Verandering overstromingsfrequentie	Verandering substraat dynamiek	verstoring door geluid	verstoring door licht	verstoring door trilling	optische verstoring	Verstoring door mechanische effecten	verandering van populatiedynamiek	Bewuste verandering soortensamenstelling
Kranswierwateren	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	■	■	■	■
Meren met krabben scheer	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	■	■	■	■
Vochtige heiden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	☒	☒	■	■	■	■
Blauwgraslanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	☒	☒	■	■	■	■
Overgangs- en trilvenen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	☒	☒	■	■	■	■
*Galigaanmoerassen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	☒	☒	■	■	■	■
*Hoogveenbossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	☒	☒	■	■	■	■
*Noordse woelmuis	■	■	■	■	☒	■	■	■	■	☒	■	☒	☒	☒	☒	☒	■	■	■
Bittervoorn	■	■	■	■	☒	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	☒	■	■	■
Gestreepte waterroofkever	■	■	■	■	☒	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	☒	■	■	■
Gevlekte witsnuitlibel	■	■	■	■	☒	■	■	■	■	☒	■	☒	☒	☒	☒	☒	■	■	☒
Groenknolorchis	☒	☒	■	■	■	☒	☒	■	■	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	■
Kleine modderkruiper	■	■	■	■	☒	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	☒	■	■	■
Meervleermuis	■	■	■	■	☒	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	■	■
Platte schijfhoren	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	■	■
Rivierdonderpad	■	■	■	■	☒	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	☒	☒	■	■	■
Aalscholver	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	■	■
Grauwe Gans	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	■	■
Grote karekiet (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	■	■
IJsvogel (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kolgans	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	■	■
Krakeend	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	■	■
Nonnetje	■	☒	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	■	■
Porseleinhoen (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	■	■
Purperreiger (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	■	■
Rietzanger (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	■	■
Roerdomp (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	■	■
Slobeend	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	■
Smient	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	■
Snor (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	■
Tafeleend	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	■
Woudaapje (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	■
Zwarte Stern (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	■

■ zeer gevoelig ■ gevoelig ■ niet gevoelig ☒ n.v.t. ☒ onbekend

Uit tabel A en B blijkt dat de Natura 2000-gebieden, Botshol en Oostelijk Vechtplassen, (zeer) gevoelig zijn voor dezelfde storingsfactoren. Doordat de eigenschappen van de beschermde natuurmonumenten en het Natura 2000-gebied binnen het plangebied zeer overeenkomen, hebben de genoemde effecten ook betrekking op deze beschermde natuurmonumenten.

De voornaamste effecten waarbij in het kader van het bestemmingsplan Buitengebied Abcoude rekening dient te worden gehouden, zijn fysische effecten als verzuring, vermesting, verontreiniging, en verdroging. Stoffen die verzuring, vermesting en/of verontreiniging veroorzaken kunnen zowel door de lucht of door water aangevoerd worden. Binnen het plangebied zijn de watergangen in de polders en de rivieren, Winkel, Waver, Holendrecht, Angstel en Gein, zijn met elkaar verbonden. Verzuring, vermesting en/of verontreiniging van deze wateren kan negatieve effecten hebben de beschermde natuurgebieden, als Botshol, Polder Nellestein en de oeverlanden van de rivieren (zie Ecostructuurenkaart, natuurgebieden). Hierdoor kunnen habitattypen veranderen en kenmerkende soorten verdwijnen.

Wanneer door menselijk ingrijpen de actuele grondwaterstand lager is dan de gewenste grondwaterstand kan verdroging optreden. Verdroging treedt ook op wanneer schade aan de natuur wordt veroorzaakt door een afname of het verdwijnen van kwelwater.

Het gemeentelijk ruimtelijk beleid dient te zijn gericht op het voorkomen van deze fysische storende factoren van het beschermde gebied, aangezien dit een negatieve invloed heeft op habitattypen en soorten. Dit geldt vooral bij uitbreiding van intensieve veehouderijbedrijven, diepploegen en verleggen en graven van watergangen. Er dient dan nader onderzoek naar de hydrologische situatie verricht te worden.

Tevens is de flora en fauna in deze gebieden gevoelig voor mechanische verstoring en verandering van populatiedynamiek. Door mechanische activiteiten (betreding, luchtwervelingen, golfslag) kunnen negatieve effecten op soorten en habitats optreden. Bodemverdichting als gevolg van betreding (door mensen of machines) kan bijvoorbeeld leiden tot een verandering van de soortensamenstelling van een habitattype. Sterke golfslag in water kan tot beschadiging van oevervegetatie leiden, dit kan onder anderen veroorzaakt worden door toenemende recreatieve vaart. Luchtwervelingen van bijvoorbeeld windmolens hebben vleermuis- en vogelsterfte tot gevolg. De sterfte kan, afhankelijk van de omvang, een negatief effect op de populatieomvang hebben.

Onder de storende factor 'verandering in populatiedynamiek' vallen activiteiten die een direct effect op de populatie-opbouw en/of populatiegrootte hebben. Er wordt hier vooral bedoeld of de situatie wanneer er sprake van sterfte van individuen door wegverkeer, windmolens, of door jacht of visserij.

Het gemeentelijk ruimtelijk beleid dient te zijn gericht op het voorkomen van mechanische verstoringen, aangezien dit negatieve invloeden heeft op habitattypen en de populatiedynamiek van plant- en diersoorten. Dit geldt met name bij toename van recreatiedruk (op land en water), toename van verkeer en aanleg van nieuwe wegen.

Het bevoegd gezag, provincie Utrecht, zal deze visie nog in een vooroverleg in het kader van de oriëntatiefase moeten bevestigen.

2.2

Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De Ecologische Hoofdstructuur kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. De Ecologische Hoofdstructuur bestaat uit:

- Kerngebieden, onder andere natuurterreinen, bossen en grote wateren.
- Natuurontwikkelingsgebieden - gebieden die een goede mogelijkheid bieden voor het ontwikkelen van natuurwaarden.
- Verbindingszones - zones die uitwisseling van soorten tussen bovengenoemde gebieden mogelijk maken.
- Beheersgebieden - agrarisch gebied dat van belang is voor natuurwaarden en waarvoor een vergoeding beschikbaar is om een aangepast agrarisch beheer toe te passen en belemmeringen te compenseren.

Het beleid ten aanzien van de Ecologische Hoofdstructuur is in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan en voortgezet in de Planologische Kernbeslissing van het Structuurschema Groene Ruimte. Dit maakt nu deel uit van de Nota Ruimte. Ruimtelijke ingrepen in de Ecologische Hoofdstructuur met significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied zijn in beginsel niet toegestaan. Hier geldt het zogenaamde 'nee-tenzij'-principe. Aantasting van de Ecologische Hoofdstructuur wordt alleen verdedigbaar geacht als er geen reële alternatieven zijn en sprake is van groot openbaarbelang. De aantasting moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd. Restschade moet worden gecompenseerd.

BELEID

In juli 2007 is door het Rijk en de provincies het beleidskader Spelregels Ecologische Hoofdstructuur, Beleidskader voor compensatiebeginsel, Ecologische Hoofdstructuur, saldobenadering en herbegrenzen Ecologische Hoofdstructuur uitgegeven. Met dit beleidskader kan maatwerk worden geboden, onder andere bij ruimtelijke ontwikkelingen in de Ecologische Hoofdstructuur waarbij de totale ontwikkeling leidt tot een nettowinst voor de Ecologische Hoofdstructuur. Daarnaast wordt hierin een beoordelingskader gegeven (significantie) en is ook externe werking een expliciet te beoordelen effect geworden.

Provincie Utrecht heeft in het streekplan 2005-2015 de EHS planologisch verankerd. Hierin bestaat de EHS bestaat uit een netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden, tussenliggende agrarische gebieden met natuurwaarden en verbindingen daartussen.

De provincie heeft in de gebieden kaart onderscheidt gemaakt in zes verschillende gebieden.

- **Bestaande natuur** verwijst naar gebieden die deel uitmaken van een samenhangend netwerk. Grote aaneengesloten natuurgebieden, zoals de Utrechtse Heuvelrug, maken in hun totaliteit deel uit van de be-

staande natuur. Uitgezonderd zijn de meer bebouwde gebieden die begrensd zijn met een rode contour.

- **Bestaande natuur met militair gebruik** zijn de grote aaneengesloten terreinen met actuele ecologische waarden die in gebruik zijn als militair oefenterrein.
- **Nieuwe natuur** zijn de natuurgebieden die sinds 1 mei 1988 zijn ontwikkeld of nog moeten worden ontwikkeld. Dit zijn landbouwgronden waar op grond van aanwezige waarden of potenties belangrijke natuurwaarden worden ontwikkeld, soms mede om bestaande natuurgebieden te versterken.
- Tot de **overige gebieden** behoren agrarische gebieden met hoge actuele en potentiële ecologische waarden, die van groot belang zijn voor de samenhang van de Ecologische Hoofdstructuur. Enerzijds betreft dit een aantal in het verleden begrensde beheers- en reservaatgebieden en anderzijds de in de natuurgebiedsplannen aangegeven zoekgebieden voor nieuwe natuur en ecologische verbindingzones.
- **Ecologische verbindingzones** zijn ingerichte of nog in te richten gebieden die planten en dieren de mogelijkheid bieden zich tussen bestaande en nieuwe natuurgebieden te verplaatsen.
- **Groene corridors met ecoducten:** onderdelen van boscomplexen op de Utrechtse Heuvelrug met te realiseren grote technische bouwwerken, die het dieren mogelijk maken infrastructuur te passeren.

2.2.1

Inventarisatie EHS-natuur

In het buitengebieden zijn enkele gebieden aangewezen als onderdeel van de Ecologische hoofdstructuur. Tevens zijn landschappelijke structuren als de Gein, Winkel, Hollandse kade als Ecologische verbindingzone aangewezen.

EHS-GEBIEDEN

Fort Abcoude, Fort en Nigtevecht en Fort

De forten in gemeente Abcoude zijn onderdeel van de Stelling van Amsterdam. Fort Abcoude en Fort Nigtevecht zijn aangewezen als natuurmonumenten. Rond en op de forten staan bomen en struiken en omsingeld door een watergang. De forten dienen als rustplaats voor uiteenlopende watervogels en vleermuizen, zoals dwergvleermuis en watervleermuis, vinden er voedsel. Op Fort Nigtevecht is een broedplaats voor de steenuil.

De gevarieerde structuur van de forten zorgt voor het bestaan van een cluster natuurdoeltypen. De forten bestaan uit open water, bloemrijk grasland, droog-schraalgrasland, struweel en bos.

Graslanden nabij de molen Delfine en de Liniedijk

De graslanden liggen aan de noordelijke en zuidelijke oever van de Gein in de buurt van de molen Delfine. Deze molen is in 1874 geplaatst naast de Gein om de Oostzijdse polder te bemalen. In deze graslanden zijn nog reliëfoverblijfselen van de stelling waar te nemen. De liniedijk is onderdeel van de Stelling van Amsterdam en verbindt de molen en Fort Nigtevechte. De graslanden op en om deze dijk worden extensief beheerd.

De natuurdoelstelling is een bloemrijk grasland, bestaand uit glanshaverhooilanden en bloemrijke kamgrasweiden. Deze graslanden zijn wat voedselrijker en minder vochtig dan de natte schraalgraslanden. Voor weidevogels als grutto
002.00.01.20.11 - Natuurwaardeninventarisatie bestemmingsplan Buitengebied Abcoude -
29 juli 2009

en kemmaan zijn dit belangrijke broedgebieden. De floristische waarde is nog niet groot, maar wel vrij snel te ontwikkelen.

Botshol en Polder Nellestein

Het polder gebied tussen het Natura 2000-gebied Botshol en het riviertje Winkel is aangewezen als nieuw natuur. Vroeger werden deze gebieden overstroomd door de zee. Na elke overstroming uit zee was het water vrijwel gelijk aan het zeewater. Nadien trad langzamerhand verzoeting op. Doorspoeling met zoet water, de voortschrijdende ontzilting van de onderlagen en het wegblijven van overstromingen met zeewater zijn hier debet aan. In de gebieden die het minst worden doorgespoeld en/of waar zoute kwel optreedt, vooral in droogmakerijen, worden nog brak watergemeenschappen aangetroffen. Tevens bestaat deze polder uit veenmosrietland. Deze polder is belangrijk foerageer- en rustgebied voor weidevogels en ganzen.

De doelstelling is om halfnatuurlijke eenheden van laagveengronden in deze polders te behouden. Hieronder vallen de natuurdoeltypen als moeras- en rietland, nat schrale graslanden en brak watergemeenschappen.

Graslanden Amsterdam-Rijnkanaal

Nabij Nigtevecht bevinden zich twee graslandencomplexen. Deze gebieden zijn aangewezen om de ecologische verbinding tussen de ecologische verbindingzone over het Amsterdam-Rijnkanaal naar het Vechtplassengebied te versterken. Tevens dragen deze gebieden bij aan het project voor natuurvriendelijke oevers onder leiding van Rijkswaterstaat, directie Utrecht.

Holendrecht-Gein

Deze verbindingzone ligt globaal ten zuiden van Amsterdam en vormt voor planten en dieren een belangrijk onderdeel van de meest noordelijk gelegen verbinding tussen De Venen en het Vechtplassengebied. Belangrijke aanknopingspunten zijn de veenrivier Holendrecht, de houtkaden, de Hollandse kade en de Ruwelswal. Belangrijkste knelpunten zijn de A2 en de spoorlijn Amsterdam-Utrecht. In de verbindingzone wordt gestreefd naar sloten met waardevolle oevers, moeraselementen, schraalland en houtkaden. Ter hoogte van de infrastructurele barrières zijn forse faunavoorzieningen aanwezig.

ECOLOGISCHE VERBINDING
ZONES

Winkel-Gein-Vecht

Deze verbindingzone ligt tussen Stokkelaarsbrug, Abcoude, Nigtevecht en Driemond. Belangrijkste aanknopingspunten zijn de veenrivier de Winkel, de Angstel en het Gein met oevers en oeverlanden en de voormalige forten Abcoude en Nigtevecht. Belangrijkste knelpunten zijn de A2, de spoorlijn Amsterdam-Utrecht en de bebouwing van Abcoude. Er wordt gestreefd naar een verbindingzone met waardevolle oevers en oeverlanden, sloten met waardevolle oevers, een aantal forten en een kade en een aantal moerasterreinen.

Angstel en Aa

Deze verbindingzone ligt tussen Abcoude en Breukelen en vormt een in noord-zuid richting liggende as tussen De Venen en het Vechtplassengebied. Belangrijkste aanknopingspunten zijn de veenrivier de Angstel en Aa met oevers en oeverlanden, enkele landgoederen en het recreatieterreintje Oukoperdijk.

Belangrijkste knelpunten vormen de A2, een gemaal, de bebouingskernen van Nieuwer-ter-Aa, een aantal bruggen en de spoorlijn Amsterdam-Utrecht. Er wordt gestreefd naar waardevolle water- en oevervegetaties, oeverlanden en aanliggende moerassen en schraallanden.

2.2.2

Voorwaarden en consequenties voor het bestemmingsplan

Het gemeentelijk ruimtelijk beleid dient in verband met het voorgaande gericht te zijn op het volgende:

- Het voorkomen van oppervlakteverlies van het leefgebied van (beschermde) flora- en fauna. Een voorbeeld hiervan is het tegengaan van het dempen van sloten die geschikt zijn als leefgebied voor vissen.
- Het voorkomen van verdroging, verzuring en vermesting.
- Het voorkomen, dan wel minimaliseren van verontreiniging van grond- en oppervlaktewater in verband met voorkomende vissen en botanische waarden. In dit kader zijn de Wet verontreiniging oppervlaktewater (Wvo) en Kader Richtlijn Water (KRW) van belang.
- Een deel van het gebied is open met weinig opgaande beplanting. De openheid van het gebied mag niet worden verstoord door bebouwing of opgaande beplanting.
- Recreatie en een intensief (beroepsmatig) gebruik van waterwegen kunnen een negatieve invloed hebben. Dit is vooral relevant voor die delen die als ecologische verbindingzone zijn aangewezen. Belangrijk is hier de handhaving van rust in de broedperiode en winterperiode en het voorkomen of beperken van verstoring van oevers (aanlegsteigers).
- Met name bij ecologische verbindingzones moet barrièrewerking voorkomen worden.
- Ruimtelijke ontwikkelingen in en in de omgeving van EHS-natuur, zouden gekoppeld moeten worden aan een aanlegvergunning. Het gaat dan onder andere om de aanleg van aanlegsteigers, kampeerplaatsen, fiets- en wandelpaden, windmolens, het vergraven, verruimen en dempen van bestaande waterlopen; en het verwijderen van opgaande begroeiing.

Soortenbescherming

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze wet regelt de bescherming van planten- en diersoorten. Het soortenbeleid uit de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992 (Europese Unie) is met de Flora- en faunawet in de nationale wetgeving verwerkt.

3.1

Flora- en faunawet

Onder de Flora- en faunawet zijn beschermd de inheemse zoogdieren (met uitzondering van huismuis, bruine rat en zwarte rat), alle inheemse vogels, amfibieën en reptielen, sommige planten, vissen, vlinders, libellen, kevers en mieren en rivierkreeft, wijngaardslak en Bataafse stroommossel. Deze soorten zijn vermeld op lijsten die zijn gebaseerd op het Besluit aanwijzing dier- en plantensoorten Flora- en faunawet.

Achter de Flora- en faunawet staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten (zowel beschermde als onbeschermde) en hun leefomgeving. Die zorgplicht houdt in ieder geval in dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen heeft voor flora of fauna, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten. Diegene moet alle maatregelen nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verwacht om die nadelige gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (artikel 2).

ZORGPLICHT

Volgens de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde planten te verwijderen of te beschadigen (artikel 8), beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen (artikel 9) of opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen (artikel 11). Ook het rapen of beschadigen van eieren van beschermde dieren is verboden (artikel 12).

De verboden in de artikelen 9, 10 en 11 gelden niet voor mol, bosmuis en veldmuis. Ook gelden ze niet voor huisspitsmuis als deze zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.

Op 23 februari 2005 is de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze AMvB deelt de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes in. In de 'Lijst van alle soorten beschermd onder de Flora- en faunawet' worden de soorten ingedeeld in tabellen.

BESCHERMINGSREGIMES

1. Algemene beschermde soorten (in dit rapport aangegeven als 'tabel 1-soorten'). Voor deze soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen vrij-

stelling voor de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet.

2. Overige beschermde soorten (in dit rapport aangegeven als 'tabel 2-soorten'). Voor overige beschermde soorten en vogelsoorten geldt (buiten het broedseizoen) eveneens een vrijstelling bij ruimtelijke activiteiten, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. Zolang geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten uit tabel 2 ontheffing worden aangevraagd.
3. Strikt beschermde soorten: Bijlage 1-soorten van de AMvB 2004 en bijlage IV-soorten van de Habitatrichtlijn (in dit rapport aangegeven als 'tabel 3-soorten'). Voor deze soorten geldt in principe geen vrijstelling. Voor verstoring van deze soorten en van vogels kan slechts onder bepaalde voorwaarden ontheffing worden verleend.

BIJLAGE IV-SOORTEN

De soorten die in het kader van de Europese Habitatrichtlijn zijn geplaatst op de bijlage IV van te beschermen soorten (Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitatten en de wilde flora en fauna), zijn als gevolg hiervan in Nederland in de Flora- en faunawet van 2002 opgenomen als een tabel 3-soort (zie hiervoor bij beschermingsregimes). De verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet voorzien echter niet in het criterium 'goede instandhouding van de soort'. Dat aspect moet daarom, zolang de Flora- en faunawet niet is aangepast, expliciet worden afgewogen voor elk ruimtelijk plan.

In het kader van de Wet ruimtelijke ordening zal de gemeenteraad die besluit over een bestemmingsplan waarin de belangen van een streng beschermde soort kunnen spelen hiervoor in het vaststellingsbesluit zelf een expliciete afweging moeten opnemen (ABRS 28 februari 2007 200604026/1). Daarbij moet op grond van adviezen van deskundigen, gebaseerd op goed onderzoek (ABRS 23 augustus 2006 200600506/1) kunnen worden overwogen dat het voortbestaan van de soort ter plekke door de toe te laten ontwikkelingen niet wordt bedreigd.

3.2

Ecostructuuronderzoek

Bij een in omvang beperkt bestemmingsplangebied bestaat het vooronderzoek voor de Flora- en faunawet uit het verzamelen van gegevens over voorkomende soorten en een afweging of deze soorten beschermd zijn en onder de voorgenomen activiteit negatieve effecten ondervinden. Voor het volledige grondgebied van een gemeente en voor de wettelijke planperiode van tien jaar kan echter een dergelijk inschatting niet worden gemaakt. Daarom is het onderzoek voor het bestemmingsplan buitengebied Abcoude uit gevoerd volgens de zogenaamde Ecostructuurmethode. Bij deze methode wordt uitgegaan van de ecologische infrastructuur (ecostructuur) die het plangebied bevat. Het onderzoek bestaat uit drie stappen, welke hieronder nader worden uitgelegd.

Stap 1 Inventarisatie soorten

Stap 1 bestaat uit het inventariseren van relevante soorten aan de hand van bestaande gegevens. Vanuit het bestemmingsplan zijn in het bijzonder soorten uit tabel 2 en 3 en vogels van belang, aangezien voor soorten uit tabel 1 bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling voor de verbodsbepalingen geldt. De tabel 2 en 3-soorten en vogels worden in dit onderzoek verder "ecostructuursoorten" genoemd. Voor de inventarisatie van de ecostructuursoorten en belangrijke leefgebieden van deze soorten is Het Natuurloket² geraadpleegd, zijn gegevens opgevraagd bij Provincie Utrecht en is www.waarneming.nl geraadpleegd. Verder zijn waarnemingen verzameld uit de landelijke en provinciale soortenatlassen voor zoogdieren, vissen en vleermuizen. De verspreidingsgegevens van dagvlinders en libellen zijn afkomstig uit het Waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, libellen en sprinkhanen' van EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.

Stap 2 Bepalen ecostructuur

Stap 2 bestaat uit het bepalen van de ecologische infrastructuur ofwel "ecostructuur". De ecostructuur bestaat uit landschapselementen waarlangs ecostructuursoorten zich kunnen verplaatsen, zoals houtsingel en watergangen. Op basis van het raadplegen van topografische kaarten en luchtfoto's (Google Earth) en twee veldbezoeken (13 maart 2009 en 25 mei 2009) is de ecostructuur die belangrijk is voor de ecostructuursoorten in beeld gebracht. Toekomstig te ontwikkelen natuur (Natuurontwikkelingsgebieden uit Streekplan Utrecht) is ook opgenomen als ecostructuur, hiermee wordt ook de bescherming van toekomstig te vestigen ecostructuursoorten voor de wettelijke planperiode van tien jaar gewaarborgd. Vervolgens is voor de ecostructuur een buffer ofwel zonering bepaald waarin ontwikkelingen een negatief effect kunnen hebben op de in de ecostructuur aanwezige ecostructuursoorten. Dit geheel heet de "ecostructuurzone".

Stap 3 Verwerking planregels

Het gemeentelijk ruimtelijk beleid binnen de ecostructuurzone dient te zijn gericht op het uitvoeren van onderzoek naar natuurwaarden voorafgaand aan ontwikkelingen. Het gaat dan vooral om ontwikkelingen als nieuwbouw, verbouw en sloop van bouwwerken en werkzaamheden aan houtsingels, bosschages en ruigten. Per bestemming zal dit nader bepaald moeten worden. Buiten de ecostructuurzone kunnen ontwikkelingen bij recht toegestaan worden, aangezien de kans hier op overtreding van de Flora- en faunawet zeer klein is. De verantwoordelijkheid ligt hier bij de initiatiefnemer.

---

² Het Natuurloket is een onafhankelijke informatiemakelaar die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de databanken van talloze organisaties, verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (VOFF). Het Natuurloket bezit zelf geen gegevens. Het Natuurloket is een initiatief van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de organisaties binnen de VOFF.

3.3

Inventarisatie ecosoorten

Hierna worden de ecostructuursoorten per soortgroep besproken. De korte soortenbeschrijvingen zijn veelal gebaseerd op teksten uit de soortendatabase van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

3.3.1

Vaatplanten

De kilometerhokken in het plangebied zijn volgens het Natuurloket voor een groot deel goed onderzocht, enkele kilometerhokken zijn matig tot slecht onderzocht, in de periode van 1975 tot met 2007. De gebruikte gegevens zijn afkomstig van Provincie Utrecht en de website 'www.waarneming.nl'. Een groot deel van het buitengebied is goed onderzocht op het voorkomen van vaatplanten. De gegevens van beide bronnen zijn actueel (2005-2008) en gedetailleerd.

Volgens het Natuurloket zijn in het plangebied waarnemingen van drie ecostructuursoorten bekend. Echter uit de gegevens zijn waarnemingen bekend van slechts twee ecostructuursoorten. Het beeld van de verspreiding van ecostructuursoorten is vrij compleet. De ecostructuursoorten zijn in tabel B weergegeven.

Tabel B. Ecostructuursoorten in de soortgroep vaatplanten in het buitengebied van de gemeente Abcoude

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Beschermingsregime
Rietorchis	<i>Dactylorhiza majalis</i> <i>ssp.praetermissa</i>	Tabel 2
Welriekende nachtorchis	<i>Plantanthera bifolia</i>	Tabel 2 & rode lijst

Het buitengebied van Abcoude bestaat overwegend uit veenweidegebied. Het gebied wordt gekarakteriseerd door open vochtige graslanden met langs de oevers van de riviertjes een lint van bebouwing afgewisseld met een enkele boomgaard. De opgaande begroeiing langs de dijkjes van de rivieren wordt bestaat vooral uit knotwilgen.

WATER- EN OEVER-
GEBIEDEN

De sloten tussen de graslanden in het plangebied zijn begroeid met algemene soorten als kleine kikkerbeet, witte waterlelie en gele plomp. Langs de oevers staan algemene plantensoorten als gele lis, kleine waterrepe en egelboterbloem. Kwelindicerende soorten als holpijp en pijlkruid, zijn vooral in de sloten nabij de Angstel en de Gein zijn waargenomen. De licht beschermde soort zwanenbloem is in de sloot langs het spoor waargenomen.

Aan de oevers van Gein en Winkel zijn waarnemingen bekend de licht beschermde soort gewone dotterbloem.

De oeverlanden langs de Gein, de Winkel en de Angstel, die onder de natuurbeschermingswet en/of ecologisch hoofdstructuur vallen, zijn ten dele met riet begroeid en andere delen worden extensief als hooiland beheert. Door het verschralingbeheer zijn deze oeverlanden rijker aan water- en moerasplanten,

met als bijzondere soort gewone dotterbloem. Tijdens het veldbezoek werd een zeer hoge en soortenarme vegetatie waargenomen waarin ecostructuursoorten nog niet worden verwacht. In de toekomst zouden deze gebieden wel kunnen ontwikkelen tot geschikt habitat voor soorten als rietorchis en brede orchis.

Bijzondere en streng beschermde plantsoorten worden alleen aangetroffen in polder Nellestein (onderdeel van Ecologisch hoofdstructuur) en Botshol (Natura 2000). Het gebied bestaat uit nat schrale graslanden, blauwgraslanden, veenmosrietlanden en moerassen. Hier kunnen naast bijzondere kranswieren, krabbencheer en gewone dotterbloem, ook de ecostructuursoorten rietorchis en welriekende nachtorchis verwacht worden.

De groeiplaatsen van de bijzondere en ecostructuursoorten zijn grotendeels beperkt tot de natuurgebieden, omdat daar de geschikte milieus aanwezig zijn. Deze natuurgebieden vallen alle binnen de ecostructuurzone. Verder zijn oeverzones van de rivieren in de ecostructuurzone gelegd. Op landgoederen kunnen bijzondere stinzensoorten voorkomen, ook deze terreinen vallen onder de ecostructuurzone. Er zijn niet direct ecostructuursoorten te verwachten in de intensief in gebruik zijnde graslanden en bebouwde gebieden. De verspreiding van zaden over grotere afstanden kan via dieren, wind of water over verschillende kilometers plaatsvinden. De eisen aan de omstandigheden tijdens de verplaatsing zijn meestal gering. Voor een geslaagde vestiging op nieuwe plaatsen gelden wel hoge eisen. De kans om de ecostructuursoorten buiten de geschikte leefgebieden aan te treffen, wordt daarmee klein.

ECOSTRUCTUURZONE

3.3.2

Zoogdieren - vleermuizen

Gebruikte gegevens zijn afkomstig uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens, 1997; zie bijlage 1). De gegevens lijken, hoewel verouderd, vrij compleet en geven een goed beeld van voorkomende soorten. De ecostructuursoorten worden in tabel C weergegeven.

Tabel C. Ecostructuursoorten in de soortgroep vleermuizen in het buitengebied van de gemeente Abcoude

Nederlandse naam	Latijnse naam	Beschermingsregime
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Tabel 3
Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>	Tabel 3
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	Tabel 3
Meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>	Tabel 3
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	Tabel 3
Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Tabel 3
Watervleermuis	<i>Myotis daubentonii</i>	Tabel 3

Aangetroffen soorten komen met uitzondering van grijze grootoorvleermuis verspreid over vrijwel het gehele buitengebied voor. Hierna worden de voorkomende soorten besproken.

GEWONE DWERG-
VLEERMUIS

Gewone dwergvleermuis leeft in gesloten tot halfopen landschappen in kleinschalige landbouwgebieden, dorpen, steden, parken en tuinen. Het dier jaagt in de beschutting van opgaande vegetatie, binnen de bebouwing in tuinen en bij straatlantaarns, boven water, in bossen en langs bosranden, in en langs lanen, bomenrijen, singels, houtwallen en holle wegen. De verblijfplaatsen worden in spouwmuren gevonden, maar ook achter betimmeringen en daklijsten of onder dakpannen. Gewone dwergvleermuizen gebruiken de verblijfplaatsen van het netwerk plaatsgetrouw, maar verhuizen daarbinnen vaak. Overwinterende dieren verblijven vooral in gebouwen, in spouwmuren, achter daklijsten en onder dakpannen, maar ook in spleten in muren van forten.

GEWONE GROOTOOR-
VLEERMUIS

Gewone grootoorvleermuis vliegt door beschutte plekken in bossen en kleinschalig parkachtig landschap, boven bospaden, lanen en open plekken, langs bosranden en laag boven (bloeiende) kruidenbegroeiing of langs de kroon van (bloeiende) bomen. Ze worden zowel op zolders, achter betimmeringen, daklijsten en vensterluiken, in spouwmuren en onder dakpannen, als in holten en spleten in bomen en in vleermuiskasten aangetroffen. De (kraam)groep leeft in een netwerk van een groot aantal bij elkaar gelegen verblijfplaatsen. De dieren verhuizen vaak. Ze volgen lijnvormige structuren als vliegroute, maar in het bos of in heel kleinschalig landschap vliegen ze gewoon overal doorheen. Als winterverblijf worden grotten, kalksteengroeven, oude steenfabrieken, bunkers, forten, vestingwerken, ijskelders en (kasteel)kelders gebruikt. Overwinterende gewone grootoorvleermuizen zijn echter ook op zolders, in kerktorens en een enkele keer in boomholten gevonden.

Watervleermuizen

Gewone grootoorvleermuis

LAATVLEIEGER

Laatvlieger is een gebouwbewonende soort die overal in Nederland wordt aangetroffen, vooral in relatief open gebied. Het is een typische soort van het agrarische landschap en bebouwingskernen. In de buurt van de bebouwde kom wordt laatvlieger vaak gezien, jagend op insecten in het licht van straatlantaarns. Doorgaans vliegt laatvlieger in de beschutting van bosranden, heggen en lanen op een hoogte tussen 5 m en 20 m boven (vochtige) graslanden, weilanden, langs kanalen en vaarten en in tuinen en parken met vijvers. Verblijfplaatsen van de (kraam)groepen zijn vooral bekend in en op gebouwen: in spouwmuren, achter betimmeringen en daklijsten, onder dakpannen en op

zolders. Ze bewonen een netwerk van verschillende huizen tot op hooguit enkele honderden meters uit elkaar. Ze verhuizen soms wel binnen het netwerk, maar zijn in principe erg plaatsgetrouw. Soms wordt hetzelfde huis jaar na jaar als zomer- en winterverblijf gebruikt. Vliegroutes volgen, waar mogelijk, lijnvormige structuren, maar bij gunstige weersomstandigheden wordt over grotere afstanden door open gebied gevlogen.

Meervleermuis heeft 's zomers een ruime verspreiding in het noorden en westen van ons land. Kraamkolonies van de soort bevinden zich in diverse typen gebouwen (kerken, boerderijen, zestigerjaren woonhuizen), stevast in de nabijheid van waterrijke gebieden. Elke kolonie heeft maar een paar vaste plekken. Tijdens de vlucht worden houtwallen, waterwegen en andere structuren in het landschap gevolgd. Het foerageren, gebeurt boven open water, plas- sen, kanalen, vaarten, en meren tot op 15 km van de verblijfplaats. Als winterverblijf gebruikt meervleermuis ondergrondse locaties in grotten, mergelgroeven, bunkers, forten, vestingwerken, ijskelders en (kasteel)kelders, grotendeels in het buitenland (Eifel, Hartz en Ardennen).

MEERVLEERMUIS

Ruige dwergvleermuis is een soort van halfopen, bosrijke landschappen. Vaak jagen ze langs bosranden, door lanen, boven open plekken in bos en langs houtwallen. Waterpartijen en beschutte oevers vormen een belangrijk onderdeel van het leefgebied. Kraamgroepen zijn in Nederland nauwelijks gevonden. Solitaire mannetjes en kleine groepen zijn gevonden in spleten en gaten in bomen, achter loshangend schors en in vogelnestkasten. Ze gebruiken meerdere verblijfplaatsen en verhuizen relatief vaak. Ze jagen tot op 5 km à 10 km van de verblijfplaats, waarbij de vliegroutes zoveel mogelijk lijnvormige structuren volgen. Roepende territoriale mannetjes en paarverblijven zijn in Nederland gevonden in nest- en vleermuiskasten, boomholtes, achter daklijsten en betimmeringen, maar ook onder dakpannen of in spouwmuren. Als winterverblijf zijn gebouwen (spouwmuren, dakpannen, betimmering), houtstapels, maar ook boomholten, nestkastjes en vleermuiskasten bekend.

RUIGE DWERGVLEERMUIS

Ruige dwergvleermuis

Rosse vleermuis

Rosse vleermuizen zijn typische bewoners van oude bomen, maar tegelijkertijd zijn ze gebonden aan open landschap, zoals veengebieden, moerassen, grote meren, infiltratiegebieden en uiterwaarden. Rosse vleermuizen jagen hoog in de lucht, op meer dan 100 m hoogte. Direct na het uitvliegen jagen dieren veel lager, boven een open plek in het bos, langs een bosrand of boven beschutte waterpartijen of weilanden. Vooral in het najaar jagen ze ook graag bij straat-

ROSSE VLEERMUIS

lantaarns of boven een hel verlicht verkeersplein of een verlichte kruising in de bebouwde kom. Rosse vleermuizen gebruiken vooral boomholten (onder andere spechtengaten) voor kraamkolonies, als winterverblijven en verblijfplaatsen van paartjes en individuele dieren.

WATERVLEERMUIS

Watervleermuis is een boombewonende soort van halfopen tot gesloten, waterrijk en bosrijk landschap. De soort jaagt vlak boven het wateroppervlak van beschutte wateren of aan de beschutte kant van vijvers in landgoederen en parken, smalle vaarten en langs langzaam stromende rivieren en beken. Watervleermuis kan ook boven land jagen, relatief laag boven bospaden of op beschutte, open plekken in het bos en soms hoger tussen de boomkronen. Zomergroepen van de soort zijn vooral bekend van spleten en gaten in holle bomen. Bij uitzondering worden (kraam)groepen op kerkzolders, in vleermuiskasten, in bunkers of in oude forten gevonden. Als winterverblijf gebruikt watervleermuis ondergrondse locaties in grotten, mergelgroeven, oude steenfabrieken, bunkers, forten, vestingwerken, ijskelders en (kastee)kelders.

ECOSTRUCTUURZONE

Vleermuizen gebruiken over het algemeen lijnvormige (landschaps)elementen om langs te jagen en te vliegen. Deze structuren zorgen ervoor dat vleermuizen zich kunnen oriënteren in het landschap. Omdat vleermuizen, met uitzondering van enkele soorten, geen grotere open ruimten zonder structuren oversteken, kan de te beschermen zone over en vlak langs de opgaande elementen, zoals houtsingels en waterelementen worden gelegd. Bouwwerken en opgaand groen langs landschappelijke structuren zijn in de ecostructuurzone opgenomen, aangezien hierin verblijfplaatsen aanwezig zijn. Vanwege het belang van gebouwen voor verblijfplaatsen, is ook de bebouwde kom ecostructuur voor vleermuizen. Erfbeplanting wordt door de meeste soorten gebruikt om te jagen. Voorkomende vleermuissoorten kunnen zich verplaatsen over grote afstanden, per soort variërend van 1 km tot 30 km.

Wanneer binnen de ecostructuurmethode de volgende ontwikkelingen plaats vinden dient nader onderzoek naar vleermuizen plaats te vinden. Het gaat dan om ontwikkelingen als aan- en verbouw (en sloop) van bouwwerken, en werkzaamheden als kappen en dunnen van houtsingels, bosschages en ruigten.

3.3.3

Zoogdieren-overig

Gebruikte gegevens zijn afkomstig uit de Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen, 1992; bijlage 2). De gegevens zijn verouderd, maar zijn nog steeds vrij volledig en geven hierdoor een goed beeld van voorkomende soorten. Tevens zijn gedetailleerde en recente gegevens aangeleverd door Provincie Utrecht. De voorkomende ecostructuursoorten in het buitengebied worden in tabel D weergegeven.

Tabel D. Ecostructuursoorten in de soortgroep zoogdieren-overige in het buitengebied van de gemeente Abcoude.

Nederlandse naam	Latijnse naam	Beschermingsregime
Noordse woelmuis	<i>Microtus oeconomus</i>	Tabel 3
Waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>	Tabel 3

Hierna worden de voorkomende beide soorten besproken.

De noordse woelmuis leeft in hoge vegetaties met vooral grasachtige planten. De soort heeft een duidelijke voorkeur voor natte terreinen, zoals rietland, moeras, drassige hooilanden, vochtige duinvalleien en periodiek overstroomde terreinen. Doordat de noordse woelmuis geen watervrees heeft, kan hij goed eilandjes bereiken, waar hij dan vaak als enige woelmuis voorkomt.

NOORDSE WOELMUIS

De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Hij komt voor bij beken, rivieren, sloten, plassen en daar waar grondwater opwelt. De waterspitsmuis komt alleen daar voor waar bodembedekkende vegetatie aanwezig en waar binnen een straal van 500 meter water is te vinden. Bovendien moet er in de oevers voldoende schuilmogelijkheid zijn waar de waterspitsmuis zich kan terugtrekken om zijn prooien op te eten.

WATERSPITSMUIS

Ecostructuurzone

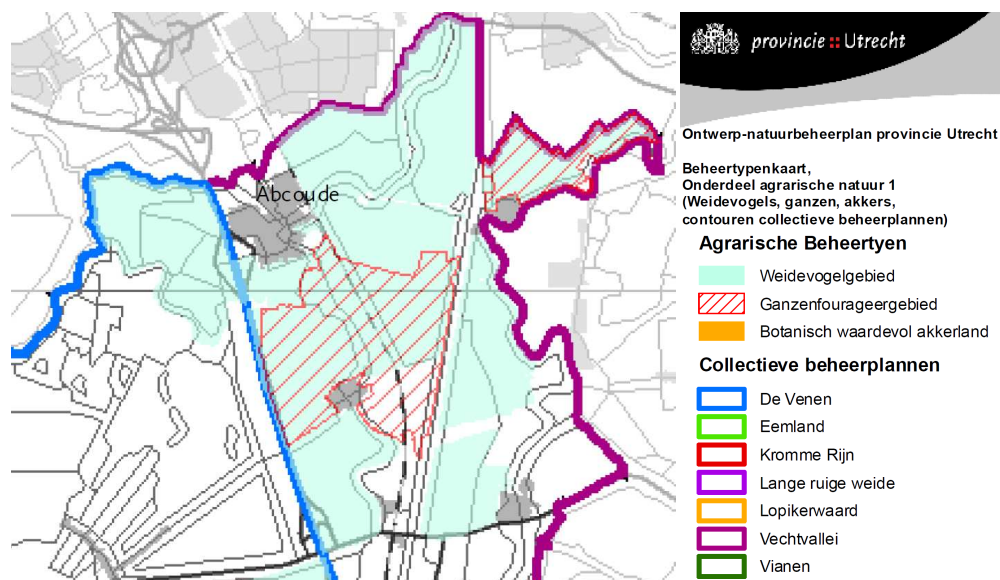
De verblijfplaatsen van noordse woelmuis en waterspitsmuis liggen voornamelijk in het voedselarme laagveengebieden, zoals Botshol, die reeds als natuurgebied zijn aangewezen en dus in de ecostructuurzone liggen. Daarnaast zijn ook oeverzones van waterlopen met een goede waterkwaliteit in het plangebied, waaronder mogelijk de Winkel of de sloten in Noorderpolder en Polder Nellestein, van belang voor waterspitsmuis.

3.3.4

Vogels

In het buitengebied komt een groot aantal vogelsoorten voor. Aangezien alle inheemse vogelsoorten beschermd zijn, worden deze hier niet allemaal besproken. Er is voor gekozen om kort enkele belangrijke vogelgebieden kort uit te lichten. Daarnaast wordt ingegaan op vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen.

Het buitengebied wordt gekenmerkt door een veenweidegebied, afgewisseld door rivieren met rietkragen en moerasoevers. In het Ontwerp Natuurbeheerplan van Provincie Utrecht is bijna het geheel buitengebied van gemeente Abcoude aangewezen als agrarisch beheertype weidevogelgebied. In dit beheerplan zijn de zuidelijke polders, liggend tussen Abcoude, Baambrugge, de A2 en het Amsterdam Rijn Kanaal, aangewezen als ganzenfoeragegebied (zie kaart 3.1.).

Kaart 3.1. Agrarische beheertypen in buitengebied Abcoude

BROEKZIJDSE POLDER EN POLDER BAAMBRUGGE

De vochtige weilanden in deze polders zijn belangrijk foerageer- en rustgebied voor overwinterende soorten als smient, kolgans, grauwe gans en knobbelzwaan. In het voorjaar komen broedvogels als Kievit, scholekster en tureluur hiervoor. De sloten tussen de weilanden en de oevers van de Angstel en Gein bieden geschikte foerageer gebieden voor soorten als blauwe reiger, grote zilverreiger, en purperreiger. Ook zijn langs de oevers van deze watergangen broedende soorten als waterhoen, meerkoet, visdief en knobbelzwaan te verwachten.

POLDER WAARDASSACKER EN HOLENDRICHT

De polder is een open vochtige weilandgebied met zeer weinig bebouwing. Door de weidsheid en rust is deze polder een belangrijk broedgebied voor kritische weidevogels als grutto en tureluur. De graslanden nabij Fort aan de Winkel worden intensief gebruikt als foerageer- en broedgebied door grauwe gans. De sloten tussen de weilanden bieden geschikte foerageer mogelijkheden voor bijzondere soorten als lepelaar en grote zilverreiger.

POLDER NELLESTEIN EN BOTSHOL

Deze polder is een afwisselend gebied met onder andere waterpartijen, rietuigten, graslanden en loofbosjes. In dit gebied broeden bijzondere soorten als lepelaar, zwarte stern en purperreiger. In de wintermaanden worden hier grote getallen van krooneend en smient waargenomen.

ECOSTRUCTUURZONE

Vogels zijn erg mobiel en voor migratie niet sterk afhankelijk van landschapselementen. De ecostructuurzone kan daarom lastig worden afgestemd op vogels. Voor activiteiten in het hele buitengebied dient rekening te worden gehouden met het voorkomen van vogels. Een belangrijke factor voor vogels is het behoud van rust en het voorkomen van verstoring. Voor weidevogels is daarnaast openheid van het gebied van groot belang. Polder Waardassacker en Holendrecht zijn in het Streekplan Utrecht 2005-2015 aangegeven als goede tot zeer goede weidevogelgebieden.

In het concept natuurbeheerplan 2010 zijn weidevogelgebieden en ganzenfoerageergebieden aangewezen. Wanneer agrarische gronden zijn opgenomen in het door Gedeputeerde Staten vastgesteld collectief beheerplan kan een subsidieverzoek voor weidevogelbeheer aangevraagd worden. Binnen de begrensde ganzenfoerageergebieden zijn er subsidiemogelijkheden in het kader van de Subsidieverordening Natuur- en Landschapsbeheer provincie Utrecht. Het Natuurbeheerplan heeft geen planologische consequenties of consequenties voor bestemmingsplannen. De begrenzing van natuurgebieden heeft geen consequenties voor de uit een vigerend bestemmingsplan voortvloeiende bestaande gebruiksmogelijkheden van begrensde gronden en ook niet voor daarnaast gelegen gronden. De gebruiksmogelijkheden van een perceel met een agrarische bestemming worden uitsluitend bepaald door het vigerende bestemmingsplan. Een natuurbeheerplan heeft dus geen enkele invloed op bestaande gebruiksmogelijkheden.

Over het algemeen geldt voor de meeste vogelsoorten dat geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet worden overtreden als er rekening met het broedseizoen wordt gehouden. In het plangebied komen echter ook vogels voor die gebruikmaken van vaste verblijfplaatsen die jaarrond beschermd zijn.

Uit de gegevens komen steenuil, bosuil, ransuil, havik, sperwer, buizerd, wespiedief, torenvalk, grote bonte specht naar voren. Nesten van steenuil, kerkuil, grote bonte specht, groene specht en zwarte specht zijn alleen beschermd indien ze in gebruik zijn. Het vervangen, repareren of in de directe omgeving verplaatsen van een nestkast wordt niet gezien als overtreding, als er maar nestgelegenheid beschikbaar blijft³. Nesten van in bomen broedende roofvogelsoorten en ransuil zijn eveneens jaarrond beschermd. Deze soorten zijn niet in staat een geheel eigen nest te bouwen en maken gebruik van oude kraaien-nesten of nesten waar zij eerder op hebben gebroed. Hier geldt dat er voldoende nestgelegenheid aanwezig moet blijven en dat niet ieder nest in een territorium gespaard behoeft te worden bij een ingreep.

Zoals eerder aangegeven, zijn vogels erg mobiel en voor migratie niet sterk afhankelijk van landschapselementen. De ecostructuurzone kan daarom lastig worden afgestemd op vogels. Vaste verblijfplaatsen van de hierboven genoemde soorten liggen vooral in bossen en groenstructuren met opgaand groen. Deze structuren zijn dan ook in de ecostructuurzone gelegd. Broedplaatsen van kerkuilen in gebouwen in het open buiten gebied zullen echter deels niet binnen de ecostructuurzone vallen.

3.3.5

A m f i b i e ë n

Gebruikte gegevens zijn afkomstig van de RAVON Waarnemingenoverzicht 2006 van de Stichting RAVON (bijlage 3). Het buitengebied is zeer waterrijk waardoor er voldoende voortplantingsgebieden zijn voor algemene amfibiesoorten.

---

³ Stand toetsingskader Dienst landelijk Gebied februari 2009

De voorkomende ecostructuursoorten in het buitengebied worden in tabel E weergegeven.

Tabel E. Ecostructuursoorten in de soortgroep amfibieën in het buitengebied van de gemeente Abcoude

Nederlandse naam	Latijnse naam	Beschermingsregime
Poelkikker	<i>Rana lessonae</i>	Tabel 3
Rugstreepdad	<i>Bufo calamita</i>	Tabel 3

Hierna worden de voorkomende soorten besproken.

POELKIKKERS

In het plangebied zijn exemplaren van het groen kikkercomplex waargenomen. Met het groene kikkercomplex worden de twee soorten poelkikker (tabel 3) en meerkikker (tabel 1) en de kruising tussen beide soorten bastaardkikker (tabel 1) bedoeld. Deze soorten zijn in het veld moeilijk van elkaar te onderscheiden. Poelkikker is een soort uit tabel 3 en staat tevens op de Rode lijst vermeld als kwetsbaar.

Poelkikkers leven in kleine, vaak geïsoleerde wateren met een rijke watervegetatie. Ze zijn aan te treffen in laagveenmoerassen, poelen, sloten, natte graslanden, heidevennen en hoogvenen,. De soort heeft een grotere voorkeur voor voedselarme omstandigheden dan de andere groene kikkers. Hoewel poelkikker veel in en bij het water verblijft, is de soort minder aan water gebonden dan bastaardkikker en meerkikker. De dieren foerageren hoofdzakelijk op het land en overwinteren daar grotendeels.

RUGSTREEPPADS

Rugstreepdad is een soort uit tabel 3. Rugstreepdad leeft vooral in open terreinen waar de bodem en vegetatie regelmatig veranderingen ondergaan, bij voorkeur op droge en losgrondige bodems die snel opwarmen. Dit kunnen duinen heidegebieden zijn of uiterwaarden en geaccidenteerde, door mensen beïnvloede terreinen, zoals oude kleiafgravingen, verlaten zandgroeven, met zand opgespoten terreinen in haven- en industriegebieden en afgeplagde terreinen. Rugstreepdad staat bekend als superpionier en duikt regelmatig op bij bouwterreinen en pas opgespoten gronden in stedelijk gebied. In zijn voortplantingswater heeft rugstreepdad het liefst zo min mogelijk begroeiing. Kale oevers en ondiep water zijn de belangrijkste kenmerken voor een geschikt voortplantingswater. Vooral tijdelijke wateren, zoals vochtige duinvalleien, ondergelopen weilanden en laagtes in heideterreinen of bouwputten voldoen aan die eisen. De overwinteringslocaties zijn vaak zandige plekken en bosjes in de nabijheid van water, soms wel een meter diep onder de grond. Ook (zand)gronddepots kunnen deze functie vervullen.

ECOSTRUCTUURZONE

Het leefgebied van bovengenoemde amfibieën zal grotendeels beperkt zijn tot de natuurgebieden. Voor rugstreepdad zijn echter ook (recent) bebouwde locaties zoals in de bebouwde kom van belang. De natuurgebieden vallen reeds binnen de ecostructuurzone. De soorten zijn niet te verwachten in agrarisch gebied dat intensief in gebruik is en ook niet in gebieden die langere tijd zijn bebouwd en verhard.

3.3.6

Reptielen

Gebruikte gegevens zijn afkomstig van de RAVON Waarnemingenoverzicht 2006 van de Stichting RAVON (bijlage 3). Uit de gegevens komt één ecostructuursoort naar voren, namelijk ringslang.

Ringslang is een soort uit tabel 3. Ringslang kan voorkomen in de buurt van oevers in vochtige veengebieden of moerasachtige locaties die afgewisseld zijn met hogere, liefst zandige overwinteringsgebieden. De ringslang kan goed zwemmen en jaagt op het land en in het water. Zijn voedsel bestaat voornamelijk uit muizen, padden, kikkers, watersalamanders en kleine visjes. Vandaar dat de soort voldoende en kwalitatief goed water in zijn omgeving nodig heeft. Het leefgebied moet verder rijk zijn aan variatie in vegetatiedichtheid, zonexpositie en vochtigheid en moet voldoende schuilplaatsen bieden. De soort is regelmatig in bermen aan te treffen. Zelfs als in het aanliggende gebied geen ringslangen voorkomen. De bermsloten of andere aanliggende wateren moeten dan echter wel een goed ontwikkelde moerasvegetatie hebben. De aanwezigheid van voldoende schuilmogelijkheden (houtwallen, dichte vegetatie etc.) is van groot belang.

RINGSLANG

Ringslangen leggen eind juni ongeveer 20 eieren in broeihopen van organisch materiaal (compost- en bladhopen). Deze zijn onder andere vanwege hun warmteontwikkeling essentieel voor het uitkomen van de eieren wat doorgaans in augustus en september gebeurt. Broedplaatsen kunnen verschillende jaren achter elkaar gebruikt worden en in de regel door meer vrouwtjes tegelijk. In de herfst zoeken de ringslangen overwinteringsplekken op zoals muizenholen in (spoor)dijken, de ruimtes tussen de basaltblokken van waterkeringen en onder boomwortels.

Het leefgebied van ringslang valt voor een grootdeel binnen natuurgebieden, als Botshol en Polder Nellestein en mogelijk de oevers van Gein, Angstel en Winkel, en ligt hierdoor binnen de ecostructuurzone. Het is mogelijk dat ringslang overwintert en gebruikt maakt van composthopen in tuinen en erven. Deze gebieden zijn in de ecostructuurzone opgenomen.

ECOSTRUCTUURZONE

3.3.7

Vissen

Gebruikte gegevens zijn afkomstig van het RAVON Waarnemingenoverzicht 2006 van de Stichting RAVON (bijlage 4). Het buitengebied is, als laagveenweide gebied, een waterrijk gebied met vele watergangen. Ecostructuursoorten die uit de gegevens naar voren komen, zijn weergegeven in tabel F. Hierna worden de voorkomende soorten besproken.

Tabel F. Ecostructuursoorten in de soortgroep vissen in het buitengebied van de gemeente Abcoude

Nederlandse naam	Latijnse naam	Beschermingsregime
Bittervoorn	<i>Rhodeus cericeus</i>	Tabel 3
Kleine modderkruiper	<i>Cobitis taenia</i>	Tabel 2
Rivierdonderpad	<i>Cottus gobio</i>	Tabel 2

BITTERVOORN

Bittervoorn is een soort uit tabel 3 en staat tevens op de Rode lijst vermeld als kwetsbaar. De soort wordt aangetroffen in stilstaand of langzaam stromend water boven een niet te weke bodem, zoals in sloten, plassen en vijvers. Verder is een goed ontwikkelde onderwatervegetatie vereist, die beschutting geeft aan jonge vissen. In stromend water kan de vis in de oeverzone worden aangetroffen. Voor zijn voortplanting gaat bittervoorn een symbiose aan met grote zwanen- of schildersmossels. De geslachtsrijpe wijfjes hebben een dunne, 3 cm tot 4 cm lange buis waarmee eitjes worden gelegd in de lichaamsholte van een mossel.

In het buitengebied van Abcoude zijn waarnemingen van Bittervoorn bekend in de watergangen nabij de Gein en Winkel.

Kleine modderkruiper

Bittervoorn

KLEINE MODDERKRUIPER

Kleine modderkruiper is een soort uit tabel 2. Kleine modderkruipers worden aangetroffen in sloten, beken, rivierarmen en meren. De soort is aangepast aan een leven op en in de bodem. In het veenweidegebied kan men kleine modderkruipers ook aantreffen in bredere poldersloten. Dit zijn doorgaans oudere dieren; jonge dieren hebben een voorkeur voor smallere sloten met ondiepe oeverzones. Binnen de gemeente komt de soort verspreid in het buitengebied voor.

RIVIERDONDERPAD

Rivierdonderpad is een soort uit tabel 2. Het is een dominante vissoort in snelstromende wateren. Daarnaast komt hij voor aan de oevers van grote stilstaande wateren en in grote rivieren. Belangrijk is de aanwezigheid van holten onder stenen en wortels, waar de soort zich overdag schuilhoudt. De soort is waargenomen in de Angstel.

ECOSTRUCTUURZONE

De verspreidingsgegevens van vissen zijn niet gebiedsdekkend. Vanwege de grote aanwezigheid van sloten, (brede) watergangen en plassen en het feit dat de aanwezige ecostructuursoorten verspreid over het buitengebied voorkomen, is de aanwezigheid en verdere verspreiding van deze soorten over het buitengebied reëel. De ecostructuurzone valt voor de soorten bittervoorn en rivier-

donderpad over de natuurgebieden en de bredere watergangen met goed ontwikkelde onderwatervegetatie.

De ecostructuurzone is echter niet geheel dekkend voor kleine modderkruiper, aangezien deze soort ook in kleinere (polder)slootjes voorkomen. Daarom dient voor activiteiten aan wateren in het hele buitengebied beperkingen te worden opgesteld om deze ecostructuursoort te beschermen.

Omdat kleine modderkruiper in heel Nederland voorkomt, is het verlies van leefgebied niet negatief voor de populatie. Als het dempen met beleid wordt gedaan, is er juridisch geen sprake van verstoring. De sloten dienen vanaf één zijde te worden dichtgeschoven richting een open waterverbinding. Indien niet op deze manier kan worden gewerkt, dient eerst nader onderzoek te worden uitgevoerd. Wanneer het niet mogelijk is volgend de bovengenoemde wijze te werken dient nader onderzoek naar het voorkomen van kleine modderkruiper plaats te vinden in de watergangen buiten de ecostructuurzone.

3.3.8

Dagvlinders

Het buitengebied is volgens Het Natuurloket matig tot redelijk onderzocht op het voorkomen van dagvlinders. Het beeld van de verspreiding is waarschijnlijk vrij compleet. Gebruikte soortgegevens zijn afkomstig van het Waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, nachtvlinders en libellen' van EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. In de uurhokken waarin het buitengebied ligt, zijn waarnemingen bekend van één tabel 3-soort rouwmantel (*Nymphalis antiopa*) (zie tabel G).

In één van de uurhokken waarin het buitengebied ligt is de tabel 3-soort rouwmantel waargenomen. De soort staat op de Rode lijst vermeld als verdwenen uit Nederland. De soort wordt nog wel regelmatig waargenomen als zwerver uit omliggende landen zoals Duitsland. Rouwmantel heeft een voorkeur voor kleinschalig, gevarieerd landschap van veldjes, paden, struweel en bos, liefst met geleidelijke overgangen.

ROUWMANTEL

Aangezien het bij rouwmantel om zwerfende exemplaren gaat die zich niet blijvend zullen vestigen, is voor rouwmantel geen ecostructuurzone nodig.

ECOSTRUCTUURZONE

3.3.9

Libellen

Delen van het buitengebied is volgens Het Natuurloket redelijk tot goed onderzocht op het voorkomen van libellen. In het buitengebied zijn geen waarnemingen bekend van ecostructuursoorten. Dit komt overeen met het Waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, nachtvlinders en libellen' van EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.

In 1997 is het Natura 2000-gebied Botshol geïnventariseerd op libellen (de Groot 1999). Er zijn geen streng beschermde libellensoorten waargenomen in het gebied. Mogelijk kan de streng beschermde groene glazenmaker (tabel 3

(bijlage IV))voorkomen in het buitengebied. Deze soort komt alleen voor bij stilstaande wateren met dichte krabbenscheervelden.

ECOSTRUCTUURZONE

Het geschikte leefgebied van groene glazenmaker ligt alleen in natuurgebieden, als Botshol en Polder Nellestein, en ligt hierdoor binnen de ecostructuurzone.

3.3.10

Overige ongewervelden

Het buitengebied is volgens Het Natuurloket slecht onderzocht op het voorkomen van overige ongewervelden. In het buitengebied zijn geen waarnemingen bekend van ecostructuursoorten. Streng beschermde als brede geelrandwaterroofkever en gestreepte waterroofkever, beide tabel 3 (bijlage IV), kunnen voorkomen in het buitengebied. Deze soorten zijn bewoners van grote, stilstaande wateren, in het bijzonder meren, vennen, grind- en bruinkoolgroeven, en (vis)vijvers.

ECOSTRUCTUURZONE

Geschikt leefgebied van deze soorten ligt alleen in natuurgebieden, als Botshol en Vinkeveense plassen, en ligt hierdoor binnen de ecostructuurzone.

3.3.11

Overzicht ecostructuursoorten

In het buitengebied Abcoude komen naast vogels, 21 ecostructuursoorten voor (zie hiernavolgende tabel).

Tabel H. Ecostructuursoorten in het buitengebied van Abcoude

Soorten(groep)	Bescherming
Vaatplanten	
Rietorchis	Tabel 2
Welriekende nachtorchis	Tabel 2
Zoogdieren - vleermuizen	
Gewone dwergvleermuis	Tabel 3
Gewone grootoorvleermuis	Tabel 3
Laatvlieger	Tabel 3
Meervleermuis	
Rosse vleermuis	Tabel 3
Ruige dwergvleermuis	Tabel 3
Watervleermuis	Tabel 3
Zoogdieren - overige	
Noordse woelmuis	Tabel 3
Waterspitsmuis	Tabel 3
Amfibieën	
Poelkikker	Tabel 3
Rugstreepad	Tabel 3
Reptielen	
Ringslang	Tabel 3
Vissen	
Bittervoorn	Tabel 3
Kleine modderkruiper	Tabel 2
Rivierdonderpad	Tabel 2

Dagvlinders	
Rouwmantel	Tabel 3
Libellen	
Groene glazenmaker	Tabel 3
Overige ongewervelde	
Brede geelrandwaterroofkever	Tabel 3
Gestreepte waterroofkever	Tabel 3

3.4

Ecostructuurzone

De ecostructuur is gelegd over bestaande natuurgebieden (EHS, Streekplan Utrecht 2005-2015), natuurontwikkelingsgebieden (Streekplan Utrecht 2005-2015), lijnvormige elementen die de geschikte gebieden voor ecostructuursoorten verbinden (zoals brede watergangen en houtsingels) en gebouwen die in of langs elementen staan. Rond deze ecostructuur is een (buffer)zone aangegeven waarin de kans op de ecostructuursoorten ook groot is. De breedte van de zone is afhankelijk van de soorten die gebruikmaken van de elementen.

In natuurgebieden is een relatief hoge natuurwaarde aanwezig. Het gaat hieronder anderen om vaatplanten, zoogdieren, vogels en amfibieën. Door onder meer dispersie en schaduwwerking is hier gekozen voor een zone van 30 meter. Voor vleermuizen (waarvoor lijnvormige elementen van belang zijn) heeft vooral het betreffende element een belangrijke waarde. Zij zullen niet gauw open terrein oversteken. Een zone van 10 meter rond het betreffende element is hierdoor voldoende om een grote kans op voorkomen te ondervangen. Bij watergangen, die van belang zijn voor amfibieën, vleermuizen en vissen, heeft voornamelijk het water en de oever een waarde. Een zone van 10 meter rond het betreffende element is hierdoor voldoende om te waarborgen dat de wettelijk noodzakelijke zorgvuldigheid wordt gewaarborgd. De gehanteerde breedtes voor de zones staan in tabel E. Deze bufferzones zijn op de Ecostructurenkaart zijn opgenomen.

Tabel E. Gehanteerde zones en bijbehorende soorten

Element	Breedte zone (m)	Soorten	Opmerking
	Een zone van 30 m rondom de buitengrens van het natuurgebied	Alle ecostructuur-soorten	
Watergangen, oeverzones en boezemlandjes	Een zone van 10 m rondom het betreffende element	Alle ecostructuur-soorten	Brede wateren, goed ontwikkelde rietkragen en boezemlandjes
Lijnvormige (landschaps) elementen	Een zone van 10 m aan weerszijden het betreffende element	Vleermuizen	Wateren breder dan 6 m en houtsingels
Bebouwde kavel (met omliggend opgaand groen)	Een zone van 10 m rondom het betreffende element	Vleermuizen	Bebouwde en/of randbeplante kavels aan lijnvormige (landschaps)elementen

3.5

Voorwaarden en consequenties voor het bestemmingsplan

In verband met de grote kans op natuurwaarden dient het gemeentelijk ruimtelijk beleid binnen de ecostructuurzone (zie kaart bijlage) te zijn gericht op het uitvoeren van onderzoek naar natuurwaarden voorafgaand aan ontwikkelingen. Het gaat dan met name om ontwikkelingen als:

- aan- en verbouw (en sloop van bouwwerken);
- werkzaamheden als het dempen of vergraven van watergangen;
- werkzaamheden als kappen en dunnen aan houtsingels, bosschages en ruigten.

Ontwikkelingsmogelijkheden van in de ecostructuurzone gelegen bestemmingen zullen op basis van dit onderzoek beoordeeld worden. Buiten de ecostructuurzone kunnen bij recht ontwikkelingen worden toegelaten, omdat de kans op streng of overige beschermde natuurwaarden klein is. Dan ligt de verantwoordelijkheid voor soortbescherming bij de initiatiefnemer, maar hoeft daar in het kader van het bestemmingsplan geen voorbehoud bij te gelden.

ECOSTRUCTUUR VLEER- MUIZEN

De in deze ecostructuur gelegen bebouwing heeft een grotere kans op de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen. Daarnaast vormen lijnvormige elementen potentieel belangrijke vliegroutes van- en naar foerageergebieden. Daarom dient het gemeentelijk ruimtelijk beleid binnen deze ecostructuurzone (zie kaart bijlage) te zijn gericht op het uitvoeren van onderzoek naar de aanwezige functies voor vleermuizen hiervan voorafgaand aan ontwikkelingen. Het gaat dan met name om ontwikkelingen als:

- aan- en verbouw en sloop van bouwwerken;
- werkzaamheden, waarbij lijnvormige elementen over afstanden groter dan 30 meter worden aangetast.

Indien de terreinkenmerken van en in terreindelen buiten de ecostructuurzone veranderen, kunnen hoge(re) natuurwaarden voor ecostructuursoorten ontstaan. Hierbij moet onder andere worden gedacht aan gronddepots en terreinen die langere tijd braak komen te liggen. Soorten als rugstreepdier en oeverwalvlieg, kunnen zich in deze gebieden vrij snel vestigen. Ontwikkelingen zoals gronddepots en het braakleggen van terreinen zal daarom aan een vergunningstelsel moeten worden gekoppeld.

In het gehele plangebied dient rekening te worden gehouden met het voorkomen van beschermde vissoort kleine modderkruiper. Wanneer werkzaamheden als dempen met beleid wordt gedaan, is er juridisch geen sprake van verstoring. De sloten dienen vanaf één zijde te worden dichtgeschoven richting een open waterverbinding. Indien niet op deze manier kan worden gewerkt, dienen voorafgaand aan werkzaamheden aan watergangen, de gevolgen op kleine modderkruiper te worden ingeschat, waarna mogelijk een onderzoek zal moeten plaatsvinden. Voor onderhoud aan waterwegen (bestendig beheer en on-

derhoud) kan worden gewerkt volgens een gedragscode. Er is reeds een goed-gekeurde gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen.

Tot slot dient in het gehele plangebied rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van broedvogels. Vogels kunnen in nagenoeg het gehele plangebied (afhankelijk van de soort, onder daken, in struiken en op de grond) tot broeden komen. Men kan ervan uitgaan dat er geen verbodsbepalingen worden overtreden als buiten het broedseizoen wordt gewerkt of als ruim voor het broedseizoen wordt begonnen en de werkzaamheden continu voortduren. Doordat de werkzaamheden reeds voor het broedseizoen zijn begonnen, zullen broedvogels een rustigere broedplaats (op enige afstand) zoeken en niet door de werkzaamheden worden gestoord. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli loopt.

De conclusies uit het onderzoek volgens de ecostructuurmethode zijn voor de Ffw voldoende voor het besluit van de gemeenteraad om het bestemmingsplan vast te stellen. Immers, de conclusie over benodigde ontheffingen en de mogelijkheid die te verkrijgen, moet bij de besluitvorming in het kader van de Wet ruimtelijke ordening expliciet worden betrokken. De gemeenteraad mag hiervoor vertrouwen op het advies van de ecologen van ons bureau, mits dit is gebaseerd op goed en volledig onderzoek zoals hierbij gerapporteerd (ABRS 23 augustus 2006, 200600506/1).

B i j l a g e n

Bijlagen

1. Vleermuizen
2. Overige zoogdieren
3. Amfibieën, reptielen en vissen
4. Vlinders
5. Codes Rode lijst
6. Uitleg beschermingsregime
7. Literatuurlijst

Kaart Ecostructuur

Bijlage 1. Vleermuizen in de uurhokken in en rond het plangebied (atlas)

Nederlandse naam	Waarneming				Rode lijst	Beschermingsregime
	25-55	25-56	31-15	31-16		
Gewone dwergvleermuis	x	xk	x	k		Tabel 3 (bijlage IV)
Gewone grootoorvleermuis	x	x				Tabel 3 (bijlage IV)
Laatvlieger	x	x	x	x		Tabel 3 (bijlage IV)
Meervleermuis	x	x	k	x		Tabel 3 (bijlage IV)
Rosse vleermuis				x		Tabel 3 (bijlage IV)
Ruige dwergvleermuis	x	x	x	x		Tabel 3 (bijlage IV)
Watervleermuis	x	x				Tabel 3 (bijlage IV)

x = foerageerplaats en overige zomerwaarnemingen

z = zomerverblijfplaats kolonie

p = paarplaats

k= kolonie

Bijlage 2. Overige zoogdieren in de uurhokken in en rond het plangebied (atlas)

Nederlandse naam	Waarneming				Rode lijst	Beschermingsregime
	25-55	25-56	31-15	31-16		
Waterspitsmuis	x				KW	Tabel 3 (bijlage 1)
Noordse woelmuis	x				KW	Tabel 3 (bijlage IV)

Bijlage 3. Beschermde amfibieën en reptielen in meerdere uurhokken in en rond het plangebied (RAVON Waarnemingsverslag)

Nederlandse naam	Waarneming								RL 2004	Beschermingsregime
	25-55		25-56		31-15		31-16			
	1997-2005	2006	1997-2005	2006	1997-2005	2006	1997-2005	2006		
Groene kikkercomplex	x		x					x	(KW)	(Tabel 1 / Tabel 3 (bijlage IV))
Rugstreepad		x	x					x		Tabel 3 (bijlage IV)
Ringslang			x		x				KW	Tabel 3 (bijlage 1)

Bijlage 4. Beschermde vissen in meerdere uurhokken in en rond het plangebied (RAVON Waarnemingsverslag)

Nederlandse naam	Waarneming								RL 2004	Beschermingsregime	
	25-55		25-56		31-15		31-16				
	1997-2005	2006	1997-2005	2006	1997-2005	2006	1997-2005	2006			
Bittervoorn				X						KW	Tabel 3 (bijlage 1)
Kleine modderkruiper	X		X	X				X			Tabel 2
Rivierdonderpad								X			Tabel 2

Bijlage 5. Codes Rode lijst

BE	Bedreigd
EB	Ernstig Bedreigd
GE	Gevoelig
KW	Kwetsbaar
OG	Onvoldoende Gegevens
NB	Niet Beschouwd, standaardlijstsoort
TNB	Thans Niet Bedreigd
UW	Uitgestorven (wereldschaal)
UWW	In het Wild uitgestorven (wereldschaal)
VN	Verdwenen uit Nederland
VN*	Verdwenen uit Nederland voor 1900
VNW	In het wild verdwenen (Nederland)

Bijlage 6. Uitleg beschermingsregime

Soorten in tabel 1

Dit betreft de soorten die in de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet worden omschreven als 'Algemene soorten'. Ze zijn in Nederland zo algemeen voorkomend dat wordt aangenomen dat ruimtelijke ontwikkelingen de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet negatief beïnvloeden. Voor deze 'Algemene soorten' geldt een vrijstelling voor de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld.

Soorten in tabel 2

Dit betreft de soorten die in de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet worden omschreven als 'Overige soorten'. Voor deze 'Overige soorten' geldt, in het kader van de Flora- en faunawet, een vrijstelling mits wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. Deze gedragscode moet door de sector of de ondernemer zelf worden opgesteld en ingediend voor goedkeuring (zie hierna). Zolang geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten ontheffing worden aangevraagd. Een ontheffing zal worden verleend als:

- er geen benutting of economisch gewin plaatsvindt;
- zorgvuldig wordt gehandeld.

Dit houdt in elk geval in dat de werkzaamheden geen wezenlijke invloed hebben op de soort. Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Verder moet voorafgaand aan de werkzaamheden in redelijkheid alles worden verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat dieren worden gedood of verwond en verblijfplaatsen worden beschadigd. Hierdoor ligt het voor de hand dat in ieder geval buiten het broedseizoen zal moeten worden gewerkt.

Soorten in tabel 3

Dit betreft de soorten die worden genoemd in bijlage 1 van de AMvB 2004 ex artikel 75 van de Flora- en faunawet of in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Ontheffing voor deze soorten wordt alleen verleend onder strikte voorwaarden. Voor verstoring van deze soorten kan slechts ontheffing worden verleend als aan de volgende drie voorwaarden wordt voldaan:

- als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- als er geen alternatief is voor de werkzaamheden;
- als sprake is van een specifiek in de wet of de AMvB genoemde omstandigheid, bijvoorbeeld de bedreiging van de volksgezondheid of de openbare veiligheid, bestendig gebruik en uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Gedragscodes voor soortenbescherming

Een gedragscode wordt noodzakelijk om van bepaalde vrijstellingen te kunnen gebruikmaken. De code moet door een sector of ondernemer worden opgesteld en worden goedgekeurd door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Een gedragscode maakt op systematische wijze duidelijk hoe aan de voorwaarden van de vrijstelling kan worden voldaan. Belangrijke elementen hierbij zijn de begrippen 'zorgvuldig handelen' en 'al het redelijke doen' om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Daarbij moet:

- een inventarisatie worden verricht naar beschermde soorten in het plangebied (door een deskundige);
- een plan van aanpak worden opgesteld voor het voorkomen van verstoring van de beschermde soorten;
- tevens een plan van aanpak worden opgesteld om verblijfplaatsen die voor langere periode worden gebruikt, te beschermen;
- bijzondere aandacht worden besteed aan soorten van de Rode lijst, bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bijlage 1 van de Vogelrichtlijn;

en tot slot:

- mogen geen werkzaamheden worden uitgevoerd die in strijd zijn met de verbodsbepalingen in de voor soorten meest kwetsbare periode.

Vogels

Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van een ruimtelijke inrichting geldt vrijstelling van de verboden als wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode.

Als er geen gedragscode is, moet worden nagegaan of verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet worden overtreden. In dergelijk geval is het mogelijk ontheffing aan te vragen. Men kan ook buiten het broedseizoen werken of starten voor het broedseizoen en de werkzaamheden continu laten voortduren waardoor geen verbodsbepalingen worden overtreden. Van belang is of een broedseizoen aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli duurt.

Bijlage 7. Geraadpleegde bronnen en literatuurlijst

- <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicator.aspx>, de effectenindicator is een hulpmiddel voor initiatiefnemers, vergunningverleners en planmakers die te maken krijgen met activiteiten in of nabij Natura 2000-gebieden. De effectenindicator is een instrument waarmee mogelijke schadelijke effecten ten gevolge van de activiteit en plannen kunnen worden verkend.
- <http://www.minlnv.nederlandsesoorten.nl/lnv.db/lnv.db/home.htm> soortendatabase met beknopte informatie van soorten die in Nederland in het wild voorkomen of voor zouden kunnen komen.
- Meijden, R. van der, Heukels' Flora van Nederland, Wolters-Noordhoff bv Groningen/Houten 2005.
- Westhoff, dr. V., drs. A.J. den Held, Plantengemeenschappen in Nederland, boek Thieme & cie, Zutphen 1975.
- Lange, R., P. Twisk, A. van Winden en A. van Diepenbeek, Zoogdieren van West-Europa, Stichting Uitgeverij KNNV en Vereniging Natuurmonumenten, Utrecht 1994.
- Broekhuizen. S, B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht 1992.
- Dijkstra, V. 1997. Belangrijkste zoogdiergebieden in Nederland; mededeling 37 van de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming (VZZ), Utrecht.
- Limpens, H, K. Mostert en W. Bongers, Atlas van de Nederlandse vleermuizen: Onderzoek naar verspreiding en ecologie, KNNV Uitgeverij, Utrecht 1997.
- Kapteyn, K., Vleermuizen in het landschap: Over hun ecologie, gedrag en verspreiding, Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs en Provincie Noord-Holland, Haarlem 1995.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002, Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000 - Nederlandse fauna 5, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Nie, dr. H. de, Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen, Media Publishing en Stichting Atlas Verspreiding, Doetinchem 1993.
- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De Dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera, Hesperioidea, Papilionoidea. - Nederlandse fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002, De Nederlandse libellen (Odonata) - Nederlandse fauna 4, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

- Waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, Nachtvinders en libellen', EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.
- Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber, A.J. van Loon, A.A. Maelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit, H.H.W. Velthuis, 2004. De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata) - Nederlandse fauna 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- De Jong, Th., R. Beenen en P. Heuts 2004. Atlas van de Utrechtse vissoorten. Provincie Utrecht en De Stichtse Rijnlanden, Nederland, Utrecht.
- De Groot, T. 1999. De libellen van vijf laagveen moerassen. De Levende Natuur 100(4): 112-117. Nederland, Wageningen.

Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Abcoude

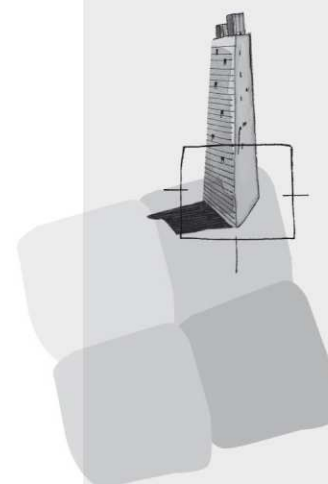
Verkavelingsplan
BügelHajema Adviseurs

Rapport
Mevrouw drs. R. Veeneklaas
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
Mevrouw drs. J. van Dijk
BügelHajema Adviseurs

Supervisie
De heer drs. R.M. van Mastriigt
BügelHajema Adviseurs

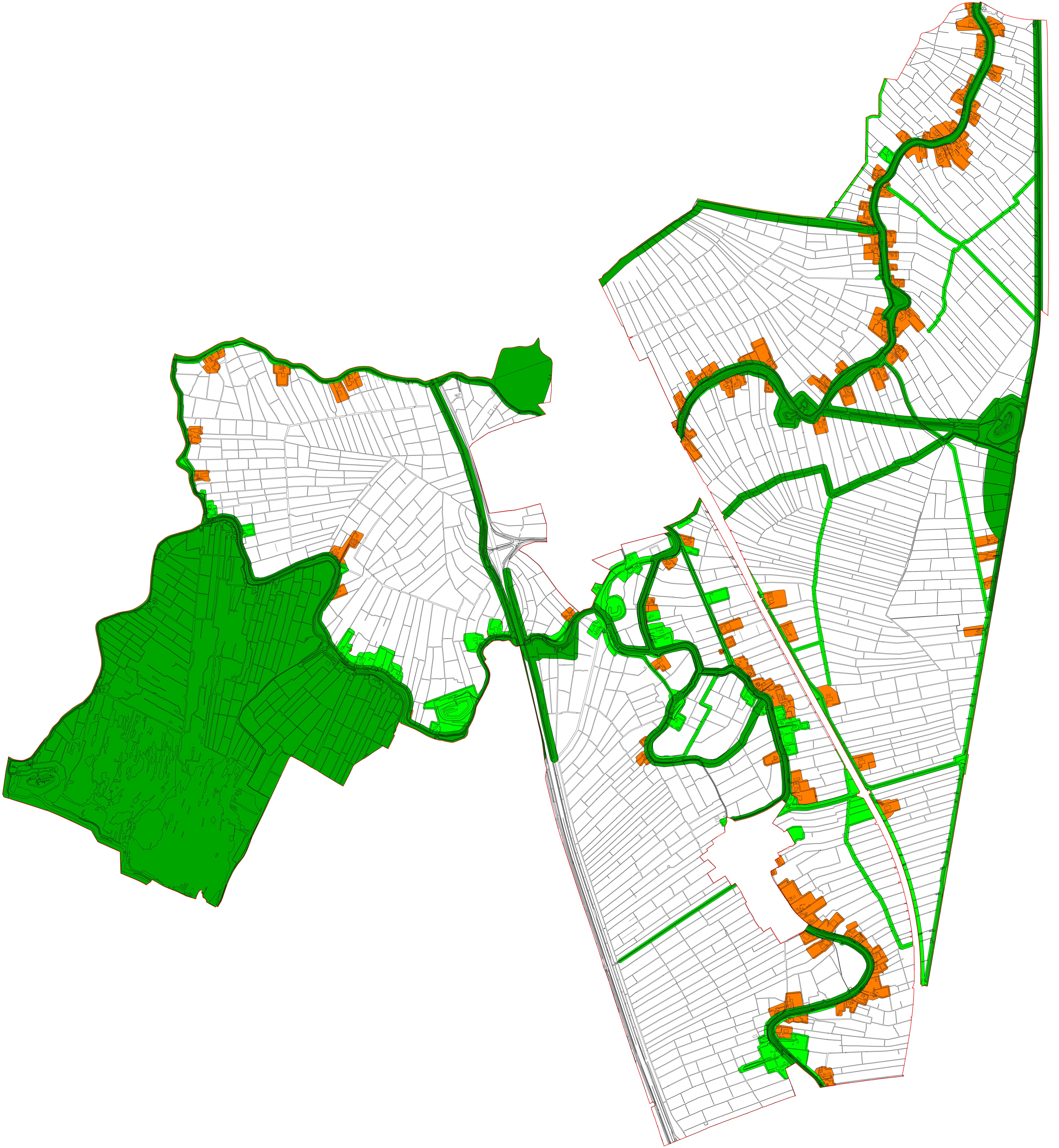
Projectnummer
002.00.01.20.11

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Utrechtseweg 7
Postbus 2153
3800 CD Amersfoort
T 033 465 65 45
F 033 461 14 11
E amersfoort@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort

Legenda

- Plangrens
- Natuur gebieden - 30 meter zone
- Alleen vlemuizen - 10 meter zone
- Ecostructuur - 10 meter zone

Verklaring

- gegevens GBKN

	Gemeente ABCOUDE Ecostructuren buitengebied Abcoude
datum: 19-08-2009 schaal: 1 : 10.000 projectnr.: 002.00.01.20.11 gezien: ...	BügelHajema Adviseurs N.V. Bureau voor Ruimtelijke Ordening en Milieu BHP Postbus 274, 8400 AG Assen T 0592 316 205 A 059400@buegelhajema.nl www.buegelhajema.nl